

MAGYAR AFRIKA TÁRSASÁG
AFRICAN-HUNGARIAN UNION

AHU MAGYAR AFRIKA-TUDÁS TÁR
AHU HUNGARIAN AFRICA-KNOWLEDGE DATABASE

SCHÖPFLIN Aladár

Afrikai emlékek (Tordai Emil könyve)

Eredeti közlés/Original publication:

Nyugat, 1924, II. köt., 24. szám, pp. 809. old.

Elektronikus újraközlés/Electronic republication:

AHU MAGYAR AFRIKA-TUDÁS TÁR – 000.000.849

Dátum/Date: 2014. május / May 9.

Az elektronikus újraközlést előkészítette

/The electronic republication prepared by:

B. WALLNER, Erika és/and BIERNACZKY, Szilárd

Hivatkozás erre a dokumentumra/Cite this document

SCHÖPFLIN Aladár: Afrikai emlékek (Tordai Emil könyve), *AHU MATT*, 2014, **pp. 1–4. old.**, No. 000.000.849, <http://afrikatudastar.hu>

Eredeti forrás megtalálható/The original source is available:

nagyobb könyvtárakban / in libraries in Hungary and abroad

Megjegyzés / Note:

ellenőrzött és szerkesztett szöveg / controlled and edited text

Kulcsszavak/Key words

magyar Afrika-kutatás, Torday Emil könyvének ismertetése, afrikai természet, afrikai emberek, afrikai kultúra

African research in Hungary, review to Emil Torday's book, African nature, African peoples, African culture

AZ ELSŐ MAGYAR, SZABAD FELHASZNÁLÁSÚ, ELEKTRONIKUS,
ÁGAZATI SZAKMAI KÖNYV-, TANULMÁNY-, CIKK- DOKUMEN-
TUM- és ADAT-TÁR/THE FIRST HUNGARIAN FREE ELECTRONIC
SECTORAL PROFESSIONAL DATABASE FOR BOOKS, STUDIES,
COMMUNICATIONS, DOCUMENTS AND INFORMATIONS

* magyar és idegen – angol, francia, német, orosz, spanyol, olasz és szükség szerint más – nyelveken készült publikációk elektronikus könyvtára/
writings in Hungarian and foreign – English, French, German, Russian,
Spanish, Italian and other – languages

* az adattárban elhelyezett tartalmak szabad megközelítésűek, de olvasásuk vagy letöltésük regisztrációhoz kötött/the materials in the database are free but access or downloading are subject to registration

* Az Afrikai Magyar Egyesület non-profit civil szervezet, amely az oktatók, kutatók, diákok és érdeklődők számára hozta létre ezt az elektronikus adattári szolgáltatását, amelynek célja kettős, mindenekelőtt sokoldalú és gazdag anyagú ismeretekkel elősegíteni a magyar afrikaisztikai kutatásokat, illetve ismeret-igényt, másrészt feltárni az afrikai témájú hazai publikációs tevékenységet teljes dimenziójában a kezdetektől máig./The African-Hungarian Union is a non-profit organisation that has created this electronic database for lecturers, researchers, students and for those interested. The purpose of this database is twofold; on the one hand, we want to enrich the research of Hungarian Africa studies with versatile and plentiful information, on the other hand, we are planning to discover Hungarian publications with African themes in its entirety from the beginning until the present day.

AFRIKAI EMLÉKEK (TORDAI EMIL KÖNYVE)

Schöpflin Aladár

(Nyugat, 1924, 24. szám, Figyelő)

Van valami a tündérmesék hangulatából ebben a könyvben. Olyan tájakat, természeti jelenségeket ír le benne az írója, amelyek lehetnek hívek, realisztikusak, talán tudományos fontosságúak is, mégis meséseknek, fantasztikusoknak hatnak olyan olvasó számára, aki nem járt soha az egyenlítő táján. Hozzá még Tordai Emil igen jó író, temperamentummal, színnel, megelevenítve mondja el a dolgokat, s nemcsak a külső, vizuális benyomásokat, a képszerűségüket, hanem szimbolikájukat is.

Ebben a kertben élő alakok mozognak, élnek: állatok, emberek. Az állatokat az író mély szimpátiával szemléli, nem – mint a legtöbb utazó – a vadászat vagy a természetrajzi megfigyelés objektumait látja bennük, hanem a szubjektumot, az érző, indulatokkal bíró és szenvedni tudó lényt. Ezt a formát Kiplingtől tanulta, aki a Dzsungel könyve Mauglijában valami missing-link félét teremtett az ember és a dzsungel állatai között, és antropomorfizálta a tigrist, a sakált, az elefántot. Úgy látszik, a tropikus vidékeken, a tenyészetnek mérsékelt égövi fogalmak szerint fantasztikus bujaságában bensőbbé válik az embernek kapcsolata a természettel, és valahogy közvetlenebbül érzi, hogy ő maga sem valami a természettől különvált lény, hanem a természetnek egy jelensége, akit csak kvantitatív különbségek különítenek el a többi élőktől. Ez észrevehető minden jó tropikus utazó írásán, még azokén is, akik merő adatszerű természettudományi kutatások, vagy akár csak sport-kalandok szempontjából járják ezt a különös világot.

Tordai Emil kimondhatatlanul tud gyönyörködni az afrikai természetben, és ezt a gyönyörködését kiterjeszti a bennszülött népekre is. Az afrikai néger iránti rokonszenve minden lapján kiütkezik: úgy beszél róla, mint kedves, romlatlan, jóérezsű gyermekről, akin lehet mosolyogni, lehet sokszor groteszknek találni, de nem lehet meg nem

szeretni. Ez is tipikus: megtalálni a legtöbb tropikus utazónál. Az a kép például, melyet Biró Lajos rajzolt az új-guineai pápuákról, meglepően hasonlít Tordai négerképeihez: mind a ketten egyforma gyermekesen egyszerű és szeretetreméltó lényeknek ábrázolják a primitív embereket. Úgy látszik, mégsem egészen alaptalan képzeletű Rousseau felfogása a természeti ember eredendő ártatlanságáról és a civilizáció romlasztó hatásáról. Ez különösen akkor látszik meg, mikor Tordai szembeállítja az afrikai szárazföld belsőbb részeinek négerjeit a civilizációval már érintkezésbe jutott, például a libériai négerekkel. Azokról csak gyöngédséggel és szeretettel tud beszélni, ezekre csak szarkasztikus szavai vannak.

Ez a könyv elsősorban az ifjúságnak van szánva. Mint az író rendkívül szép ajánlásában elárulja, beteg kislányának mondta el először ezeket a szép afrikai történeteket. Kár volna azonban, ha csak az ifjúság olvasná. Olyan könyv ez, amelyet apa és fiú egyformán olvashatnak, és vetekedhetnek, hogy melyik talál benne több élvezetet.